

Pisac: Dinko Šimunović rođen je 1873. godine u Kninu, u učiteljskoj obitelji. Djetinjstvo je proveo po mjestima Dalmatinske zagore (Koljani, Kijevo), gdje mu je otac službovao.

Učiteljsku školu završio je u Arbanasima (kod Zadra), a službovao je, kao i njegov

otac, po selima Dalmatinske zagore. Život i rad, među siromašnim, ali ponosnim

ljudima toga kraja, odrazio se u njegovom književnom stvaranju. 1909. godine odlazi

u Split, gdje je kao profesor radio do mirovine. 1929. godine preselio se u Zagreb gdje

je i umro 03. kolovoza 1933. godine.

Najplodnije stvaralačko razdoblje D.Šimunovića je između 1905. i 1914. godine.

Napisao je zbirke pripovjedaka: Mrkodol, Sa Krke i Cetine, te romane Đerdan, Tuđinac,

i Porodica Vinčić, te dvije autobiografske proze: Mladi dani i Mladost.

Njegove se pripovijetke (Mrkodol, Alkar, Rudica, Muljika, Duga, Kukavica, Pojila, U

planinama, Đemo, Sirota) ubrajaju u klasična djela hrvatske književnosti.

Vrijeme radnje: ljeto i jesen

Mjesto radnje: mjesto Čardaci (na strmim obroncima), dolina rijeke Glibuše te polje zvano Lug.

Likovi: Čardačani, Serdar Janko (otac), Emilija (majka), Srna (Brunhilda), kljasta Sava te

udovica Klara.

Opis: Srna je desetogodišnja djevojčica, lijepa, vitka, i visoka. Zlatna kosa, meka i vlažna

nalik je na svilu kukuruza. Usta su joj bila lijepa kao cvijet. Koža bijela i nježna. Zbog

živahnosti, vesele naravi i vitkog tijela, Čardačani su je prozvali Srna.

Morala je biti uzor dobrog ponašanja: biti tiha, nije smijela jesti koliko je željela, nije smijela divljati i vrištati kao dječaci. Sve što današnja djeca smiju (igrati, smijeh, šala, trčanje, kupanje, sunčanje itd.) Srna je mogla samo poželjeti. U žarkoj želji da postane dječak, a na taj način i slobodno dijete, trčeći prema dugi izgubila je život.

Sava je bila seoska djevojka iz najsiromašnije kuće na Marčinkovoj glavici. Bila je bogalj, bez obje šake. Iako je odrastala u velikom siromaštvu, svojom upornošću, postala je najboljom veziljom u cijelome kraju. Na nagovor svećenika i oca, otišla je u grad, gdje je svojom vještinom zaradila puno novaca. Oženila se, te rodila curicu.

Muš joj je potrošio sav zarađeni novac. Prevario ju je i ostavio, a nakon toga se vratila svojim roditeljima. Sava je bila dobra, vrijedna, poštena te brižna majka.

Tema: Tragična sudbina vesele djevojčice, čiju su smrt uzrokovali roditelji krutim odgojem.

Pouka: Djeca moraju imati svoje djetinjstvo, svoju slobodu i ne smiju biti robovi roditeljskih zabluda.

Kratki sadržaj:

Najbogatiji ljudi u Čardacima, malom mjestu u blizini rijeke Glibuše, imali su djevojčicu

Srnu. Pravo ime bilo joj je Brunhilda. Za sparnih ljetnih dana, djevojčica je sjedila uz

prozor i slušala viku dječaka koji su se kupali u Glibuši. Druženje s dječacima i izlaga-

nje suncu, bili su joj zabranjeni. Tek uveče izašla bi s roditeljima u šetnju. Srna je zbog

toga bila jako nesretna.

U jesen bi roditelji povelu Srnu sa sobom na berbu grožđa, na Marčinkovu glavicu.

Bila je to prigoda da se naigra do mile volje. Trčala je po livadama i šumarcima i šetala

sa udovicom Klarom, vlasnicom vinograda, koja je prodala grožđe njenim roditeljima.

Šećući tako, došle su do najsiromašnije kuće u kraju. Živjela je tu kljasta Sava, žena

koja nije imala obje šake, a izrađivala je najljepše vezove. Pričajući sa Savom, ugledaše

dugu koja se pojavila iznad okolnih sela. Čuvši priču, kako može postati dječak, protrči

li ispod duge, Srna pojuri što su je noge brže nosile. Trčala je i trčala i mislila samo na

dugu. Na putu joj se ispriječilo Mrtvo jezero. Pala je u njega i utopila se.

Njenu smrt roditelji nisu mogli preboljeti. Shvatili su kako su grdno pogriješili i sami

su sebi oduzeli život, skočivši sa bedema tvrđave u nabujalu Glibušu.

Rastužilo me kad je srna poginula.

